

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **Římskokatolická farnost Týn nad Vltavou**, se sídlem Děkanská 220, Týn nad Vltavou, zastoupena Mgr. Petrem Stukbauerem, advokátem se sídlem Thákurova 676/3, Praha 6, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: Česká republika – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 8. 2023, č. j. 3 A 15/2022-45,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 8. 2023, č. j. 3 A 15/2022-45, **se zrušuje**.
- II. Rozhodnutí Státního pozemkového úřadu ze dne 7. 12. 2021, č. j. SPU 222814/2021 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti částku 21 600 Kč k rukám jejího zástupce Mgr. Petra Stukbauera, advokáta, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím Krajského pozemkového úřadu pro Jihočeský kraj ze dne 16. 10. 2019, č. j. 487855/2018/R26413/RR26892 (dále též „rozhodnutí o vydání“), byl žalobkyni, resp. její právní předchůdkyni vydán pozemek parc. č. 971/144 v k. ú. Březí u Týna nad Vltavou, na který uplatnila restituční nárok podle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále též „zákon o majetkovém vyrovnání“).

[2] Proti rozhodnutí o vydání podala u Krajského soudu v Českých Budějovicích žalobu podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. s. ř.“) nynější osoba zúčastněná na řízení.

[3] Krajský soud v Českých Budějovicích řízení usnesením ze dne 13. 7. 2020, č. j. 11 C 23/2019-64, zastavil. Pozemek, k němuž žalobkyně uplatnila nárok, neměl podle soudu k datu 24. 6. 1991 zemědělskou povahu ve smyslu § 2 písm. b) zákona o majetkovém vyrovnání. Civilní soud zdůraznil, že pozemkový úřad nemůže rozhodnout o vydání nezemědělské nemovitosti, má pravomoc rozhodovat pouze o zemědělském majetku (§ 7 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 9 odst. 3 a odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání), a z tohoto důvodu označil rozhodnutí o nároku žalobkyně za nicotné. Řízení zastavil, neboť neshledal existenci rozhodnutí, které by mohl svým rozsudkem nahradit. Uvedený závěr potvrdil k odvolání žalobkyně Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 1. 9. 2021, č. j. 4 Co 194/2020-93.

[4] V návaznosti na rozsudky civilních soudů podala osoba zúčastněná na řízení k žalovanému podnět k prohlášení nicotnosti rozhodnutí o vydání ve smyslu § 77 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“). Žalovaný podnětu vyhověl. Rozhodnutím ze dne 7. 12. 2021, č. j. SPU 222814/2021 (dále též „rozhodnutí žalovaného“), prohlásil žalovaný nicotnost rozhodnutí o vydání.

II.

[5] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Městském soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Městský soud se ztotožnil se skutkovým posouzením žalovaného a s předcházejícími rozhodnutími civilních soudů, podle kterých nebyl pozemek, jehož vydání se žalobkyně domáhala, k rozhodnému datu pozemkem zemědělským. O jeho vydání tak podle zákona o majetkovém vyrovnání mohl rozhodnout pouze soud, a nikoliv pozemkový úřad. V uvedené věci se nemohlo jednat o prostou nezákonnost, kterou měly civilní soudy napravit vydáním zamítavého rozhodnutí v řízení podle části páté o. s. ř. Krajský pozemkový úřad překročil svou pravomoc, pokud rozhodl o vydání pozemku, který nebyl pozemkem zemědělským. Rozhodnutí o vydání je tak třeba považovat za nicotné, jak správně dovodil žalovaný. Rozsudek městského soudu (stejně jako všechna dále zmíněná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[6] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů podřaditelných pod § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Podle stěžovatelky městský soud pochybil, pokud aproboval závěr žalovaného stran nicotnosti rozhodnutí o vydání. Stěžovatelka se domnívá, že rozhodnutí o vydání je nanejvýš nezákonné. Je-li krajskému pozemkovému úřadu svěřeno, aby si učinil úsudek o povaze nárokováného pozemku, rozhodnutí opřené o jeho (byť chybnou) úvahu nemůže být nicotné, neboť zde správní orgán vykonává činnost, ke které je věcně příslušný. Civilní soudy měly nahradit rozhodnutí o vydání, a ne řízení zastavit pro údajnou nicotnost rozhodnutí o vydání. Na tom nic nemění ani judikatura akcentovaná městským soudem.

pokračování

Stěžovatelka dodala, že zastává názor o zemědělské povaze pozemku. Z uvedených důvodů stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení. Alternativně navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil i rozhodnutí žalovaného a vrátil věc k dalšímu řízení žalovanému.

IV.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své vyjádření k žalobě a ztotožnil se se závěry městského soudu. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

V.

[8] Osoba zúčastněná na řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že se ztotožňuje se závěry městského soudu. I podle jejího názoru byly splněny podmínky pro prohlášení nicotnosti podle § 77 správního řádu. Upozornila, že se civilní soudy v předcházejícím řízení důsledným dokazováním zabývaly povahou pozemku, přičemž došly k závěru, že pozemek nebyl k rozhodnému datu pozemkem zemědělským. Z tohoto důvodu nelze akceptovat názor, že tato rozhodnutí jsou pro nynější věc nepodstatná. Osoba zúčastněná na řízení dále dovozuje, že stěžovatelka není rozhodnutím žalovaného jakkoliv zkrácena na svých právech. Krajský pozemkový úřad nyní musí vydat další rozhodnutí, proti kterému se stěžovatelka bude moci bránit. S ohledem na uvedené navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

VI.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost je důvodná.

[11] Podle § 2 písm. b) bod 1 zákona o majetkovém vyrovnání se zemědělskými nemovitostmi rozumí *pozemky, které ke dni 24. června 1991 tvořily zemědělský půdní fond nebo do tohoto fondu náležely.*

[12] Podle § 1 odst. 2 zák. č. 53/1966 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu je součástí zemědělského půdního fondu *zemědělská půda obhospodařovaná (orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, louky, pastviny) a půda, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována, ale dočasně obdělávána není.*

[13] Podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání, který upravuje postup při vydání zemědělské nemovitosti, *nedojde-li mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou k uzavření dohody o vydání zemědělské nemovitosti, rozhodne na základě návrhu oprávněné osoby o vydání zemědělské nemovitosti pozemkový úřad; návrh lze podat do 6 měsíců po uplynutí lhůty podle odstavce 2. Účastníky řízení jsou oprávněná osoba a povinná osoba. Zjistí-li pozemkový úřad, že se nejedná o zemědělskou nemovitost, návrh oprávněné osoby na vydání nemovité věci zamítne; v takovém případě se postupuje podle § 10 odst. 4.*

[14] Podle § 10 odst. 4 zákona o majetkovém vyrovnání, který upravuje postup při vydání jiné věci než zemědělské nemovitosti, *nedojde-li k uzavření dohody o vydání věci podle odstavce 2 nebo podle § 11, může se oprávněná osoba obrátit ve lhůtě 3 let na soud s návrhem, aby nahradil chybějící projev vůle povinné osoby, jinak její nárok zanikne. Lhůta pro podání návrhu podle věty první počíná běžet marným uplynutím lhůty 6 měsíců stanovené v odstavci 2 nebo v § 11.*

[15] Podle § 77 odst. 1 správního řádu je nicotné rozhodnutí, *k jehož vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný; to neplatí, pokud je vydal správní orgán nadřazený věcně příslušnému správnímu orgánu. Nicotné je dále rozhodnutí, které trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu.*

[16] Z uvedené rekapitulace právní úpravy vyplývá, že zákonodárce rozdělil kompetence k rozhodování v restitučních sporech mezi pozemkové úřady a civilní soudy. Zákon o majetkovém vyrovnání předpokládá, že oprávněné osoby (§ 3) získají majetek od povinných osob (§ 4) primárně cestou uzavření dohody o jeho vydání (§ 6 a § 7; v případě zemědělských nemovitostí viz dále § 9 odst. 2, v případě jiných věcí viz § 10 odst. 2). Nedojde-li k uzavření takové dohody, liší se další postup v závislosti na tom, zda oprávněná osoba nárokuje vydání zemědělské nemovitosti [§ 2 písm. b) zákona o majetkovém vyrovnání], nebo jiné věci. V případě zemědělských nemovitostí může oprávněná osoba podat u pozemkového úřadu návrh, aby o jejich vydání bylo rozhodnuto cestou správního rozhodnutí (§ 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání). Podle § 9 odst. 6 in fine zákona o majetkovém vyrovnání dále platí, že *zjistí-li pozemkový úřad, že se nejedná o zemědělskou nemovitost, návrh oprávněné osoby na vydání nemovité věci zamítne; v takovém případě se postupuje podle § 10 odst. 4.* Podle § 9 odst. 10 téhož zákona pak platí, že *rozhodl-li pozemkový úřad podle tohoto zákona, může být tato věc projednána v řízení podle části páté občanského soudního řádu. K řízení je v prvním stupni příslušný krajský soud.* V případě jiných věcí se postup dle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání neuplatní; oprávněná osoba má možnost podat u soudu žalobu na nahrazení chybějícího projevu vůle povinné osoby soudem (§ 10 odst. 4 zákona o majetkovém vyrovnání). Pro všechny kategorie původního majetku oprávněných osob přitom platí, že existují-li překážky jeho vydání uvedené v § 8 zákona o majetkovém vyrovnání, majetek se nevzdá (nelze tak učinit ani cestou uzavření dohody, ani rozhodnutím pozemkového úřadu), respektive nelze nahradit chybějící projev vůle soudním rozhodnutím dle § 10 odst. 4 zákona o majetkovém vyrovnání (viz usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb. ze dne 31. 7. 2024, č. j. Konf 9/2023-19).

[17] Domáhá-li se tedy oprávněná osoba vydání nemovitosti, stanoví zákon o majetkovém vyrovnání „dvě linie“ k jejímu vydání podle toho, zda se jedná o zemědělskou (§ 9 zákona o majetkovém vyrovnání) anebo o jinou než zemědělskou nemovitost (§ 10 zákona o majetkovém vyrovnání). V první linii autoritativně rozhoduje pozemkový úřad, posléze případně civilní soud podle části páté o. s. ř. (§ 9 odst. 10 zákona o majetkovém vyrovnání). V druhé linii rozhoduje civilní soud podle části třetí o. s. ř. (§ 10 odst. 4 zákona o majetkovém vyrovnání).

pokračování

[18] V souzené věci žalovaný (Státní pozemkový úřad) napadeným rozhodnutím prohlásil nicotnost rozhodnutí o vydání (rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu pro Jihočeský kraj ze dne 16. 10. 2019, č. j. 487855/2018/R26413/RR2689), kterým Krajský pozemkový úřad stěžovatelce vydal pozemek parc. č. 971/144 v k. ú. Březí u Týna nad Vltavou, na který uplatnila restituční nárok podle zákona o majetkovém vyrovnání. Toto rozhodnutí o vydání bylo následně napadeno žalobou osoby zúčastněné na řízení v řízení podle části páté o. s. ř. Civilní soudy došly po provedeném dokazování k závěru, že předmětný pozemek (parc. č. 971/144 v k. ú. Březí u Týna nad Vltavou) není zemědělské povahy. Z tohoto důvodu shledaly nedostatek věcné pravomoci Krajského pozemkového úřadu k vydání tohoto pozemku (podle § 10 zákona o majetkovém vyrovnání rozhodují o vydání nezemědělských nemovitostí civilní soudy v řízení o nahrazení souhlasu povinné osoby) a vyhodnotily rozhodnutí o vydání jako nicotné. Dle civilních soudů neexistovalo rozhodnutí, o jehož nahrazení by mohl rozhodnout, pročez bylo třeba řízení o žalobě zastavit.

[19] V návaznosti na uvedený vývoj před civilními soudy podala osoba zúčastněná na řízení k žalovanému podnět k prohlášení nicotnosti rozhodnutí o vydání. Žalovaný v rámci řízení o nicotnosti shledal, že předmětný pozemek nebyl k rozhodnému dni zemědělskou nemovitostí, v důsledku čehož nemohl pozemkový úřad rozhodnout o jeho vydání. Pokud tak rozhodl, je jeho rozhodnutí nicotné, s čímž se ztotožnil i městský soud.

[20] Stěžovatelka s uvedeným závěrem nesouhlasí. Je názoru, že rozhodnutí o vydání nemohlo být nicotné z důvodu nedostatku věcné příslušnosti pozemkového úřadu. Kasační soud jí přisvědčil.

[21] Výkladem relevantních ustanovení zákona o majetkovém vyrovnání se v nedávné době zabýval zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále též „zvláštní senát“). V usnesení ze dne 16. 5. 2024, č. j. Konf 2/2023-20, mj. uvedl: *„V nyní posuzované věci žalobce v režimu ZMV požádal povinnou osobu o vydání předmětného pozemku cestou uzavření smlouvy o jejím vydání; povinná osoba nemovitost odmítla vydat. Žalobce poté podal u pozemkového úřadu návrh (tj. žádost dle § 44 odst. 1 správního řádu) na vydání rozhodnutí o vydání pozemku dle § 9 odst. 6 ZMV s tvrzením, že jde o zemědělskou nemovitost. O takovém návrhu byl nepochybně pozemkový úřad věcně příslušný rozhodnout. Jednalo-li by se vskutku o zemědělskou nemovitost (u níž by byly splněny podmínky pro její vydání oprávněné osobě – žadateli), pozemkový úřad by rozhodnutím podle § 9 odst. 6 věty první ZMV buď rozhodl o jejím vydání, nebo o jejím nevydání, bránila-li by vydání překážka dle § 8 ZMV (což se stalo v nyní posuzované věci). Pokud by na základě provedeného dokazování dospěl k závěru, že se o zemědělskou nemovitost nejedná, žádost by zamítl (§ 9 odst. 6 in fine ZMV) a žalobce by následně postupoval tak, jak je stanoveno pro případy nevydání nezemědělských nemovitostí (a dalších věcí) povinnou osobou.“*

[22] Na uvedené navázal zvláštní senát v usnesení ze dne 31. 7. 2024, č. j. Konf 9/2023-19, bod 22, ve kterém dodal, že: *„Zvláštní senát má dále za to, že pro nynější věc není relevantní nálezný Ústavního soudu ze dne 28. 3. 2000, sp. zn. I. ÚS 513/98, podle něhož pokud by pozemkový úřad věcně rozhodoval o restitučním nároku ohledně pozemku mimo svoji věcnou působnost (tj. ukázalo by se, že nejde o zemědělský pozemek), jedná se o rozhodnutí nicotné. Je tomu tak předně proto, že citovaný nálezný se týká rozhodování pozemkového úřadu podle zákona o půdě, který tuto situaci výslovně neupravuje. Naopak ZMV (který je relevantní pro nyní posuzovanou*

věc) pamatuje právě na tuto situaci a výslovně předvídá, že pokud se vyjeví odlišná (nezemědělská) povaha nemovitosti, pozemkový úřad návrh zamítne (§ 9 odst. 6 in fine ZMV). Z uvedeného je zřejmé, že o nicotnosti takového (zamítavého) rozhodnutí nemá smysl uvažovat, protože by bylo učiněno v souladu s literou zákona.“

[23] Z uvedených rozhodnutí zvláštního senátu tedy vyplývá, že pozemkový úřad je oprávněn rozhodnout o žádosti o vydání pozemku, tvrdí-li žadatel, že se jedná o pozemek zemědělského charakteru. Posoudí-li pozemkový úřad žádost tak, že jí vyhoví a pozemek vydá, nebo že jí nevyhoví a žádost zamítne, pohybuje se ve své zákonné pravomoci. Nejinak je třeba podle soudu nahlížet i na situaci, kdy správní orgán chybně zjistí povahu pozemku. To ostatně odpovídá i dikci § 77 správního řádu, který nicotnost spojuje mj. s rozhodnutím orgánu s úplnou absencí příslušnosti (srov. i níže označenou judikaturu).

[24] Jak vyplývá z výše provedené rekapitulace, žalovaný postavil napadené rozhodnutí právě na závěru, že pozemkový úřad nebyl k jeho vydání příslušný, neboť se později ukázalo, že předmětná nemovitost není zemědělského charakteru. Tento závěr však vzhledem k reprodukováným závěrům zvláštního senátu nemůže obstát. Krajský pozemkový úřad rozhodoval o žádosti o vydání nemovitosti, která byla žadatelem označena jako zemědělská. Pohyboval se tedy v mezích své věcné příslušnosti.

[25] Výše uvedeným se Nejvyšší správní soud nesnaží říct, že by původní rozhodnutí o vydání bylo bezvadné. Na základě rozsáhlého dokazování provedeného civilními soudy, jakož i žalovaným před vydáním napadeného rozhodnutí, nepanují pochybnosti o tom, že předmětná nemovitost není nemovitostí zemědělskou. Takové pochybení krajského pozemkového úřadu však nepředstavují vadu příslušnosti krajského pozemkového úřadu, na níž postavil žalovaný svůj závěr o nicotnosti rozhodnutí o vydání. Byť je tedy rozhodnutí o vydání skutečně založeno na chybném posouzení zcela stěžejní skutkové otázky, odklizení této vady nelze docílit prohlášením nicotnosti, ale postupem dle § 250j o. s. ř. Nejvyšší správní soud přitom nepřehlédl judikaturu civilních soudů (zejm. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 9. 2021, č. j. 4 Co 172/2018-167), ta však byla překonána shora označenými usneseními zvláštního senátu. Z rozhodnutí zvláštního senátu vyplývá i to, že civilní soudy nemají v řízeních podle části páté o. s. ř. pravomoc k odstranění nicotných rozhodnutí a mohou se s nimi vypořádat pouze tak, že řízení zastaví pro neexistenci předmětu řízení (srov. usnesení zvláštního senátu podle zákona č. 131/2002 Sb. ze dne 5. 3. 2012, č. j. Konf 53/2011-25, č. 2644/2012 Sb. NSS). Nesprávnost právního posouzení charakteru předmětných pozemků ze strany pozemkového úřadu, tj. nesprávnost jeho závěru, že předmětné pozemky jsou zemědělskými nemovitostmi, a mají být proto vydány oprávněné osobě podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání, však zakládá nezákonnost rozhodnutí o vydání takových pozemků, nikoliv jeho nicotnost. Nemůže totiž nijak ovlivnit skutečnost, že pozemkový úřad je podle § 9 odst. 6 zákona o majetkovém vyrovnání věcně příslušný k rozhodnutí o návrhu oprávněné osoby na vydání nemovitosti označené jako zemědělské.

[26] Pro úplnost Nejvyšší správní soud podotýká, že uvedené závěry zcela konvenují judikatuře nejvyšších soudů (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2020, č. j. 28 Cdo 1163/2020-237, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2005, č. j. 2 As 76/2003 a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne

pokračování

12. 12. 2023, č. j. 9 Ao 37/2021-57, č. 4562/2024 Sb. NSS). Např. v posledně označeném rozhodnutí rozšířený senát uvedl, že: „*V obecné rovině rozšířený senát ustáleně vychází z toho, že nicotnost způsobují pouze mimořádně závažné vady rozhodnutí. Rozhodnutí je tudíž nicotné tehdy, trpí-li ,natolik intenzivními vadami, že jej vůbec za rozhodnutí považovat nelze‘; příkladem takových vad je ,absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí‘ (rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2008, č. j. 8 Afs 78/2006-74, č. 1629/2008 Sb. NSS, a v něm citovaná předchozí judikatura správních soudů). Při posuzování, zda je vada závažná, je klíčová její intenzita, nikoliv to, zda ji lze přesně kvalifikovat – podřadit pod některou z vad zmíněných v předchozím bodě. Jde ostatně toliko o příklady, a nikoliv o taxativní výčet skutkových podstat nicotnosti (druhů vad způsobujících nicotnost). Uloží-li správní orgán jednotlivcům určité povinnosti, které mu právní úprava uložit neumožňuje, není vždy nezbytné vyhodnotit, zda tím správní orgán toliko jednal bez právního podkladu, nebo zda již jednal mimo svou působnost, či dokonce pravomoc (šířeji chápanou); podstatné je, zda vybočení ze zákonných mezí bylo dostatečně intenzivní. Například uložil-li by správní orgán jako sankci za přestupek domácí vězení, není podstatné, zda by tato vada byla kvalifikována jako jednání správního orgánu bez právního podkladu, mimo působnost či mimo pravomoc, neboť klíčovou by byla intenzita této vady, která by z ní činila vadu závažnou. Různé právní a doktrinní náhledy na pojmy jako je pravomoc, působnost, či třeba právní základ, se mohou značně odlišovat a pro činnost správních soudů zpravidla není potřebné do těchto teoretických rozepří vstupovat či se je pokoušet autoritativně řešit. Rozšířený senát dále dospěl k závěru, že má-li – v obecné rovině – určitá vada správního aktu způsobovat jeho nicotnost, musí být nejen závažná, ale také zjevná. Požadavek zjevnosti je naplněn, jestliže by osoba obeznámená s právními a skutkovými okolnostmi případu byla schopna tuto vadu rozpoznat. Jde o objektivizované posouzení prováděné správním soudem, případně jiným orgánem. Není podstatné, zda danou vadu identifikovali účastníci (dotčené osoby) v příslušném řízení, pokud ji (objektivně nazíráno) identifikovat mohli.“*

[27] Lze tak uzavřít, že rozhodnutí o vydání nemohlo být nicotné z důvodu nedostatku příslušnosti krajského pozemkového úřadu, neboť krajský pozemkový úřad byl zákonem nadán k rozhodnutí o žádosti stěžovatelky o nemovitost, kterou vymezila jako nemovitost zemědělskou (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 16. 5. 2024, č. j. Konf 2/2023-20, a ze dne 31. 7. 2024, č. j. Konf 9/2023-19). Jestliže tedy městský soud vydal rozsudek, ve kterém nezákonné závěry žalovaného aproboval, je i kasační stížností napadený rozsudek nezákonný. Jinými slovy, nezákonnost zjišťování skutkového stavu v rozhodnutí o vydání nemůže být v kontextu souzené věci natolik intenzivní, aby z důvodů vymezených žalovaným vyvolávala nicotnost (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2023, č. j. 9 Ao 37/2021-57, č. 4562/2024 Sb. NSS).

[28] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu i žalobou napadené rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., § 78 odst. 4 s. ř. s.]. Žalovaný je v dalším řízení vázán shora uvedenými právními názory Nejvyššího správního soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[29] Tímto rozsudkem řízení před správními soudy končí, Nejvyšší správní soud proto rozhodl rovněž o celkových nákladech soudního řízení (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s., má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšným byla v dané věci stěžovatelka, neboť výsledkem řízení před správními soudy bylo zrušení správních rozhodnutí, které napadla žalobou.

[30] Náklady řízení o žalobě sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a dále z náhrady nákladů zastoupení za 3 úkony advokáta stěžovatelky v řízení před krajským soudem: 1) převzetí a příprava zastoupení, 2) podání žaloby, 3) podání repliky k vyjádření žalovaného. Za tyto úkony [§ 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif ve spojení s § 35 odst. 2 s. ř. s.] náleží stěžovateli odměna ve výši 3 100 Kč za jeden úkon [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu], tj. 9 300 Kč. Stěžovatelka má též právo na náhradu hotových výdajů jejího zástupce za tyto úkony ve výši 3 x 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Spolu se zaplaceným soudním poplatkem má tedy stěžovatelka právo na náhradu nákladů řízení o žalobě v částce 13 200 Kč.

[31] Náklady řízení o kasační stížnosti sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 5 000 Kč a dále z náhrady nákladů zastoupení za 1 úkon právního zástupce: podání kasační stížnosti. Za tento úkon [§ 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu] náleží stěžovateli odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu]. Stěžovatelka má též právo na náhradu hotových výdajů jejího zástupce za tyto úkony ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Spolu se zaplaceným soudním poplatkem má tedy stěžovatelka právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v částce 8 400 Kč.

[32] Protože právní zástupce stěžovatelky nedoložil, že by byl plátcem DPH, výslovně požadoval přiznání nákladů bez DPH a Nejvyšší správní soud z veřejných zdrojů nezjistil, že by byl plátcem DPH, nárok na náhradu nákladů zastoupení stěžovatelky se nezvyšuje o částku DPH. Stěžovateli tak náleží celková náhrada nákladů za obě řízení ve výši 21 600 Kč.

[33] Výrok ve vztahu k osobě zúčastněné na řízení vychází z § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, jež byla osobě zúčastněné na řízení soudem uložena, a z důvodů hodných zvláštního zřetele může soud na návrh přiznat právo i na náhradu dalších nákladů řízení. V daném řízení soud osobě zúčastněné na řízení neuložil splnit žádnou povinnost, přičemž nebyly shledány ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. září 2024

Tomáš Foltas
předseda senátu